

పశ్చిమ ఆసియా పరిణామాలు - భారతదేశ ఇంధన భద్రత & ప్రభుత్వ చర్యలు

పశ్చిమ ఆసియాలో (West Asia) మారుతున్న పరిస్థితుల నేపథ్యంలో, భారతదేశ ఇంధన సరఫరా మరియు పౌరుల భద్రత కోసం ప్రభుత్వం తీసుకున్న కీలక నిర్ణయాలు ఇక్కడ ఉన్నాయి:

1. ఇంధన సరఫరా మరియు నిర్వహణ (ENERGY & FUEL SUPPLY)

- **LPG దిగుమతి:** 'MT సర్వ శక్తి' (MT Sarv Shakti) అనే LPG నౌక 46,313 మెట్రిక్ టన్నుల గ్యాస్ తో హార్ముజ్ జలసంధిని (Strait of Hormuz) దాటింది. ఇది మే 13, 2026న విశాఖపట్నం చేరుకోనుంది.
- **సరఫరా ప్రాధాన్యత:** గృహ అవసరాల కోసం (Domestic LPG) 100% సరఫరాకు ప్రభుత్వం మొగ్గు చూపుతోంది. వాణిజ్య గ్యాస్ సిలిండర్ల విషయంలో ఆసుపత్రులు, విద్యాసంస్థలు, ఫార్మా మరియు వ్యవసాయ రంగాలకు ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నారు.
- **బుకింగ్ నిబంధనలు:** డిమాండ్ ను నియంత్రించడానికి గ్యాస్ బుకింగ్ గడువును పెంచారు:
  - పట్టణ ప్రాంతాల్లో: 21 నుండి 25 రోజులకు.
  - గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో: 45 రోజులకు.
- **ప్రత్యామ్నాయ ఇంధనాలు:** LPG పై ఒత్తిడి తగ్గించడానికి కోల్ ఇండియా మరియు సింగరేణి సంస్థల ద్వారా అదనపు బొగ్గు సరఫరాను, అలాగే కిరోసిన్ (SKO) పంపిణీని పెంచారు.

2. సహజ వాయువు మరియు PNG విస్తరణ (NATURAL GAS & PNG)

- **నేషనల్ PNG డ్రైవ్ 2.0:** పైపుల ద్వారా గ్యాస్ సరఫరాను (PNG) ప్రోత్సహించే ఈ పథకాన్ని జూన్ 30, 2026 వరకు పొడిగించారు.
- **నూతన నిబంధనలు:** ప్రభుత్వం 'నేచురల్ గ్యాస్ అండ్ పెట్రోలియం ప్రొడక్ట్స్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ ఆర్డర్, 2026'ను నోటిఫై చేసింది. ఇది పైపులైన్ల నిర్మాణానికి అనుమతులను సులభతరం చేస్తుంది.
- **CBG పాలసీ:** కంప్రెస్డ్ బయోగ్యాస్ (CBG) అభివృద్ధి కోసం మోడల్ ఫ్లేట్ పాలసీని రూపొందించారు. దీనిని అమలు చేసే రాష్ట్రాలకు వాణిజ్య LPG కేటాయింపుల్లో ప్రాధాన్యత ఉంటుంది.

3. ఆర్థిక మరియు ధరల నియంత్రణ (PRICING & ECONOMY)

- **ఎక్సైజ్ డ్యూటీ తగ్గింపు:** ముడి చమురు ధరల పెరుగుదల నుండి వినియోగదారులను రక్షించడానికి పెట్రోల్, డీజిల్ పై లీటరుకు ₹10 ఎక్సైజ్ సుంకాన్ని తగ్గించారు.
- **ఎగుమతి సుంకాల మార్పు:**
  - డీజిల్ ఎగుమతి సుంకం: ₹55.50 నుండి ₹23 కి తగ్గింపు.
  - ATF (విమాన ఇంధనం): ₹42 నుండి ₹33 కి తగ్గింపు.

4. రవాణా మరియు భద్రత (LOGISTICS & SAFETY)

- **వైమానిక రంగం:** UAE తన గగనతలాన్ని తిరిగి పునరుద్ధరించింది. ఖతార్, కువైట్, బహ్రైన్ మరియు ఇజ్రాయెల్ వైమానిక సర్వీసులు పరిమితంగా లేదా పూర్తిగా కొనసాగుతున్నాయి.
- **నావికా దళ భద్రత:** DG షిప్పింగ్ ద్వారా పశ్చిమ ఆసియాలో ఉన్న సుమారు 2,953 మంది భారతీయ నావికులను స్వదేశానికి చేర్చారు.

- **ఇరాన్ అడ్వైజరీ:** ఇరాన్ లో ఉన్న భారతీయులు భూభాగ మార్గాల (Land borders) ద్వారా బయటకు రావాలని ప్రభుత్వం సూచించింది. ఇప్పటికే 2,504 మందిని తరలించారు.

పరీక్షల కోసం ముఖ్యమైన పదకోశం (KEY TERMS FOR EXAMS):

1. **Essential Commodities Act, 1955:** నిత్యావసర వస్తువుల అక్రమ నిల్వలు మరియు బ్లాక్ మార్కెటింగ్ ను అరికట్టడానికి రాష్ట్రాలకు అధికారం ఇచ్చే చట్టం.
2. **DAC (Delivery Authentication Code):** గ్యాస్ సిలిండర్ల మళ్లింపును అరికట్టడానికి ఓటిపి (OTP) ఆధారిత పంపిణీ విధానం.
3. **FTL Cylinders (5 Kg):** వలస కార్మికుల కోసం ఉద్దేశించిన చిన్న రకం గ్యాస్ సిలిండర్లు.
4. **PNGRB:** పెట్రోలియం మరియు సహజ వాయువు నియంత్రణ మండలి.

అంతర్జాతీయ సూర్య దినోత్సవం & భారతదేశ సౌరశక్తి విజయాలు

ముఖ్య ఉద్దేశ్యం: మే 3, 2026న 'అంతర్జాతీయ సూర్య దినోత్సవం' (International Sun Day) సందర్భంగా పునరుత్పాదక ఇంధన మంత్రిత్వ శాఖ (MNRE) న్యూఢిల్లీలో 'రన్ ఫర్ సన్' (Run for Sun) పేరుతో మారథాన్ ను నిర్వహించింది.

1. పీఎం సూర్య ఘర్: ముఫ్తే బిజిలీ యోజన (PM-SGMBY)

- **రికార్డు స్థాయి ఇన్ స్టాలేషన్లు:** ఏప్రిల్ 2026 నెలలో అత్యధికంగా 2.7 లక్షల రూఫ్ టాప్ సోలార్ సిస్టమ్స్ ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి.
- **మొత్తం పురోగతి:** ఈ పథకం కింద ఇప్పటివరకు 30 లక్షల సోలార్ రూఫ్ టాప్ ఇన్ స్టాలేషన్లు పూర్తయ్యాయి.
- **ప్రయోజనం:** దేశవ్యాప్తంగా 45 లక్షల కంటే ఎక్కువ గృహాలు ఈ పథకం ద్వారా సౌర విద్యుత్ ప్రయోజనాన్ని పొందుతున్నాయి.

2. భారతదేశ సౌరశక్తి గణాంకాలు (SOLAR ENERGY STATISTICS)

- **మొత్తం సామర్థ్యం:** మార్చి 31, 2026 నాటికి భారతదేశ మొత్తం సౌరశక్తి సామర్థ్యం 150 గిగావాట్లకు (GW) చేరుకుంది.
- **వృద్ధి:** 2014లో కేవలం 2.82 GW గా ఉన్న సామర్థ్యం, 12 ఏళ్లలో 53 రెట్లు పెరిగింది.
- **వేగవంతమైన వృద్ధి:** చివరి 50 GW సామర్థ్యం కేవలం గత 15 నెలల్లోనే జోడించబడటం విశేషం.
- **శిలాజ రహిత ఇంధనం (Non-Fossil Fuel):** భారతదేశం తన మొత్తం విద్యుత్ సామర్థ్యంలో 50% వాటాను శిలాజ రహిత వనరుల (సౌర, పవన మొదలైనవి) ద్వారా సాధించింది. ఈ లక్ష్యాన్ని 2030 కంటే ముందే చేరుకోవడం గమనార్హం.

3. అంతర్జాతీయంగా భారతదేశ స్థానం

- **రీన్యూవబుల్ ఎనర్జీ (RE):** స్థాపిత పునరుత్పాదక ఇంధన సామర్థ్యంలో భారతదేశం ప్రస్తుతం ప్రపంచవ్యాప్తంగా 3వ స్థానంలో ఉంది.
- **ఆత్మనిర్భర భారత్:** పశ్చిమ ఆసియాలో పెరుగుతున్న ఇంధన అనిశ్చితి నేపథ్యంలో, భారతదేశం సౌరశక్తి ద్వారా ఇంధన స్వయంసమృద్ధి (Atmanirbharata) దిశగా బలమైన అడుగులు వేస్తోంది.

పోటీ పరీక్షల కోసం ముఖ్యాంశాలు (QUICK REVISION POINTS):

అంశం	వివరాలు
ఈవెంట్ పేరు	రన్ ఫర్ సన్ (Run for Sun) మారథాన్
తేదీ	మే 3, 2026 (అంతర్జాతీయ సూర్య దినోత్సవం)
నిర్వహించిన సంస్థ	మినిస్ట్రీ ఆఫ్ న్యూ అండ్ రీన్యూవబుల్ ఎనర్జీ (MNRE)
స్థలం	మేజర్ ధ్యాన్ చంద్ నేషనల్ స్టేడియం, న్యూఢిల్లీ
ముఖ్య పథకం	పీఎం సూర్య ఘర్: ముప్పై బిజిలీ యోజన
ప్రస్తుత సోలార్ సామర్థ్యం	150 GW (As of March 2026)
గ్లోబల్ ర్యాంకింగ్	పునరుత్పాదక ఇంధనంలో 3వ స్థానం

మిషన్ దృష్టి (MISSION DRISHTI) - ప్రపంచంలోనే మొట్టమొదటి OPTOSAR శాటిలైట్

నేపథ్యం: మే 3, 2026న కేంద్ర హోం శాఖ మంత్రి అమిత్ షా 'గెలాక్సీ' (GalaxEye) అనే ప్రైవేట్ స్పార్ట్స్ రూపొందించిన 'మిషన్ దృష్టి'ని అభినందించారు. ఇది భారతదేశ అంతరిక్ష రంగంలో ఒక మైలురాయిగా నిలవనుంది.

1. మిషన్ దృష్టి ప్రత్యేకతలు (KEY FEATURES OF MISSION DRISHTI)

- **OptoSAR సాంకేతికత:** ఇది ప్రపంచంలోనే మొట్టమొదటి **OptoSAR** శాటిలైట్. అంటే ఇది **ఆప్టికల్ కెమెరాలు** (Optical Cameras) మరియు **ఆల్-వెదర్ రాడార్** (All-weather Radar) రెండింటినీ కలిగి ఉంటుంది.
- **ప్రయోజనం:** సాధారణంగా ఆప్టికల్ కెమెరాలు మేఘాలు ఉన్నప్పుడు లేదా రాత్రి సమయాల్లో స్పష్టమైన చిత్రాలను తీయలేవు. కానీ ఈ శాటిలైట్లోని రాడార్ టెక్నాలజీ వల్ల ఎలాంటి వాతావరణ పరిస్థితుల్లోనైనా (మబ్బులు ఉన్నా, వర్షం పడుతున్నా) భూమిని స్పష్టంగా గమనించవచ్చు.

భారత్ - కాంబోడియా ఉమ్మడి సైనిక వ్యాయామం: CINBAX-II 2026

నేపథ్యం: భారతదేశం మరియు కాంబోడియా దేశాల మధ్య ద్వైపాక్షిక రక్షణ సహకారాన్ని బలోపేతం చేసే దిశగా CINBAX-II 2026 రెండవ ఎడిషన్ నిర్వహించబడుతోంది.

1. వ్యాయామం వివరాలు (EXERCISE DETAILS)

- **పేరు:** CINBAX-II (Cambodia-India Bilateral Exercise).
- **ఎడిషన్:** ఇది రెండవ (2nd) ఎడిషన్.
- **తేదీలు:** మే 4 నుండి 17, 2026 వరకు.
- **వేదిక:** క్యాంప్ బాసిల్ (Camp Basil), కాంపొంగ్ స్పె (ప్రావిన్స్), కాంబోడియా.

2. సైనిక బలగాల భాగస్వామ్యం

- **భారత సైన్యం:** 120 మంది సిబ్బంది పాల్గొన్నారు. ప్రధానంగా **మరాఠా లైట్ ఇన్ఫాన్ట్రీ రెజిమెంట్** (Maratha Light Infantry Regiment) కు చెందిన బెటాలియన్ ప్రాతినిధ్యం వహిస్తోంది.
- **కాంబోడియా సైన్యం:** రాయల్ కాంబోడియన్ ఆర్మీ నుండి 160 మంది సిబ్బంది పాల్గొన్నారు.

3. ముఖ్య ఉద్దేశ్యాలు మరియు శిక్షణ అంశాలు

- **UN మాండేట్:** ఈ వ్యాయామం ఐక్యరాజ్యసమితి (UN) చార్టర్ లోని **చాప్టర్ VII** కింద నిర్వహించబడుతోంది.
- **కౌంటర్ టెర్రరిజం:** ఉగ్రవాద వ్యతిరేక కార్యకలాపాలు మరియు ఐక్యరాజ్యసమితి శాంతి పరిరక్షణ కార్యకలాపాల (UN Peacekeeping Ops) పై దృష్టి సారించారు.
- **ప్రత్యేక శిక్షణ:**
  - డ్రోన్ ఆపరేషన్స్ (Drone Operations).
  - స్నిపర్ మరియు మోర్టార్ టాక్టిక్స్ (Sniper & Mortar tactics).
  - సెమీ-అర్బన్ (Semi-Urban) వాతావరణంలో కార్యకలాపాల నిర్వహణ.
- **ఇంటర్ ఆపరేటివిటీ:** రెండు దేశాల సైన్యాల మధ్య సమన్వయం మరియు కార్యాచరణ సామర్థ్యాన్ని (Operational Synergy) పెంపొందించడం.

4. ప్రాముఖ్యత (SIGNIFICANCE)

- ఆగ్నేయ ఆసియా దేశాలతో రక్షణ సంబంధాలను మెరుగుపరుచుకోవడంలో భాగంగా ఈ వ్యాయామం భారత్ కు వ్యూహాత్మకంగా కీలకం.
- ప్రాంతీయ భద్రతా సవాళ్లను ఎదుర్కోవడంలో పరస్పర అవగాహనను ఇది పెంపొందిస్తుంది.

పోటీ పరీక్షల కోసం ముఖ్యంశాలు (QUICK REVISION POINTS):

అంశం	వివరాలు
వ్యాయామం పేరు	CINBAX-II 2026
దేశాలు	భారత్ మరియు కాంబోడియా
ఎడిషన్	2వ ఎడిషన్
వేదిక	కాంబోడియా (క్యాంప్ బాసిల్)
భారత రెజిమెంట్	మరాఠా లైట్ ఇన్ఫాంట్రి
శిక్షణ రంగం	కౌంటర్ టెర్రరిజం & డ్రోన్ ఆపరేషన్స్
నిబంధన	UN చార్టర్ చాప్టర్ VII